

Scouting Veghel

“Tekenen & ziekte van Lyme”

Auteurs	: Gertjan Hobert
Datum	: 15 april 2005
Voor	: Leiding en ouders
Versienummer	: 1.1

This document is subject to the rules for change control; unauthorised changing is not permitted

All rights reserved © 2005,
Reproduction or issue is not permitted without the written permission of “Welpen Sionie”.

1. Voorwoord

In dit document vind u informatie over tekenbeten en de ziekte van Lyme. Zodat als u of uw kind word gebeten door een teek weet waar u op moest letten. Dit documentje is gemaakt van een hoop gegevens die ooit voor ons zijn gekopieerd maar niet echt netjes achter elkaar gezet. En in dit documentje staat die informatie samen met informatie die we van het internet hebben gehaald netjes verdeeld.

Veel plezier ermee en we hopen dat je het nooit nodig hebt.

Scouting Veghel
Welpen Sionie

2. Inhoudsopgave

1. Voorwoord	2
2. Inhoudsopgave	3
3. Algemene informatie.....	4
3.1 wat is een teek?	4
3.2 De ziekte van Lyme.....	4
3. Hoe verwijder ik een teek.....	5
4. Hoe herken in de ziekte van Lyme?	6
4.1 Globaal	6
4.2 Specifieke symptomen Ziekte van Lyme	7
5. Formulieren voor tekenbeten	9
6. Disclaimer en bronnenvermelding	10
6.1 Disclaimer	10
6.2 Bronvermelding.....	10

3. Algemene informatie

3.1 wat is een teek?

Teken zijn kleine spinachtige beestjes die vooral in bomen en struiken zitten. Ze variëren in grootte van een halve tot enkele millimeters. Ze worden zelden groter dan een centimeter. Teken zijn parasieten. Ze leven van bloed dat ze opzuigen bij mensen en dieren.

Hiernaast hebben we een plaatje van een teek geplaatst de teek kan wel van grote verschillen. Maar ze zien er allemaal hetzelfde uit

Teken zitten bijna altijd in bomen, struiken en hoge grassen. Als een mens of dier passeert, laat de teek zich vallen en probeert zich vast te bijten in de huid van het slachtoffer.

Teken gaan graag op plaatsen zitten waar de huid zacht, vochtig en warm is. u kunt ze aantreffen achter de oren in de haren, tussen huidplooiën, tussen tenen en vingers, in de knieholte, onder de elastiek van ondergoed of kousen, maar ook op andere plaatsen.

3.2 De ziekte van Lyme

Teken kunnen bepaalde ziekte kiemen verspreiden als ze iemand bijten, en de belangrijkste en meest gevaarlijkste ziekte die een teek kan overgeven is de ziekte van Lyme.

Lyme is een plaatsje in Connecticut Amerika waar deze ziekte voor het eerst uitbrak De ziekte word veroorzaakt door de *Borrelia* Bacterie. De bacterie behoort tot de familie van de spirochaeten, die ook ziekten als syfilis en Weil veroorzaken. Spirochaeten kunnen zich verspreiden via bloed en lymfe. De symptomen van de ziekte van Lyme kunnen daardoor in het hele lichaam optreden. Voor meer informatie hierover verwijs ik u naar de pagina's die op het einde van dit document worden genoemd.

Verderop in dit document worden de precieze symptomen van de ziekte van Lyme genoemd en ook u ze kan herkennen.

Ongeveer 20% procent van de teken heeft de ziekte in zich. En de kans op besmetting is erg klein als de teek er binnen 24 uur wordt verwijderd. Een teek die besmet is hoeft het virus nog niet altijd over te brengen maar dat kan wel.

3. Hoe verwijder ik een teek

Als u gebeten bent door een teek en de teek zit nog in u dan kunt u hem het best verwijderen volgens de volgende stappen.

Stap 1: **Verwijder de teek zo spoedig mogelijk** met een goede tekenpincet/tekentang. Druk de pincet open en plaats deze over de teek trek met een draaiende beweging de teek er in een keer uit. Pas op dat u het lijf niet stuk drukt.

Zo'n speciale tekenpincet/tekentang kunt u in iedere apotheek krijgen. Daar bij zit ook een beschrijving hoe u het precies moet doen

Verdoof de teek nooit met alcohol, spiritus, een sigaret etc. daardoor kan het voorkomen dat de teek toch nog zijn gif loslaat in het lichaam.

Als er onverhoopt toch een stuk van de teek blijft zitten. (het kan zijn dat het kopje van de teek in de huid blijft zitten) ga dan even langs bij de huisarts hij kan de resterende teek zo voor u verwijderen.

Stap 2: **Ontsmet het wondje met alcohol**

Stap 3: **Was daarna handen met zeep**

Stap 4: **Schrijf de datum en de plaats van de tekenbeet op.** Dit is de belangrijkste stap van heel het teek verwijderingproces want hierdoor kunt u onthouden waar de teek heeft gezeten en mocht u onverhoopts symptomen die bij de ziekte van Lyme passen. Tegen de doctor zeggen dat u een tekenbeet hebt gehad en waar die zat. Voor een doctor is dat hele bruikbare informatie.

Ook kunt u met deze informatie de plek van de beet beter terug vinden als u controleert op symptomen van de ziekte van lyme. Maar daarover in het volgende hoofdstuk meer

Voor deze stap kunt u het beste een formulier gebruiken zoals dat in hoofdstuk 5 wordt beschreven

4. Hoe herken in de ziekte van Lyme?

De ziekte van Lyme is best moeilijk te herkennen want de meeste symptomen kunnen zich ook voordoen bij andere ziektes. En de enige echte goede indicatie van de ziekte is een rode uitslag die als een cirkel rond de tekenbeet. Als je deze uitslag opmerkt dan kun je het beste naar de dokter gaan met de gegevens van de tekenbeet die u heeft opgeschreven bij het verwijderen van de teek. Maar helaas wordt deze rode ring niet altijd zichtbaar. Meestal maar in 50% van de gevallen. Dus als de ring zich niet voordoet dan kan het nog steeds zijn dat u de ziekte van Lyme heeft. Hoewel de kans daarop wel kleiner is geworden.

Hieronder zullen we eerst uitleggen welke stadia de ziekte globaal doorloopt. En daarna zullen we alle symptomen die voor kunnen komen bij de ziekte van Lyme.

4.1 Globaal

Globaal gezien bestaat de ziekte van Lyme uit drie stadia die we hieronder zullen behandelen. Lyme kan aandoeningen van gewrichten, huid, zenuwstelsel en hart veroorzaken. De ziekte kent drie opeenvolgende stadia.

Eerste stadium:

Binnen drie weken na de tekenbeet ontstaat een rode ringvormige plek, die geleidelijk groter wordt. De ring blijft vaak enkele maanden zichtbaar. Daarom raden wij aan om als u een tekenbeet heeft verwijderd tot 3 weken na de beet nog regelmatig even te kijken of de ring zich voordoet. Dit is de beste manier om te ontdekken of u de ziekte van Lyme heeft. Maar deze ring doet zich maar in 50% van de gevallen voor. Dus als u geen rode ring heeft dan betekent dat nog niet dat u geen Lyme heeft.

Tweede stadium:

Enkele weken tot enkele maanden na de tekenbeet kunnen aandoeningen van het zenuwstelsel, de gewrichten en het hart ontstaan. Dit kan leiden tot pijn in de armen of benen, hoofdpijn, dubbel zien en een aangezichtsverlamming, waardoor het ooglid niet meer sluit en de mondhoek hangt. Hartklachten zijn zeldzaam.

Derde stadium:

De neurologische verschijnselen en gewrichtsklachten worden chronisch. De huid van handen onderarmen, onderbenen en voeten kunnen donkerrood tot paars verkleuren. In zeldzame gevallen kan Lyme tot de dood leiden.

4.2 Specifieke symptomen Ziekte van Lyme

De volgende symptomen kunnen wijzen op een besmetting met de ziekte van Lyme.

- Een huiduitslag die zich uitbreidt als een soort ring, tot tientallen centimeters doorsnede. Andere typen uitslag zijn mogelijk. Dit is de ring die al eerder in dit document is genoemd.
- Plotselinge onverklaarbare koorts- of zweet- aanvallen, of koude rillingen
- Vermoeid, verminderd uithoudingsvermogen.
- Gezwollen klieren (oksels, liezen, hals)
- Pijnlijke keel
- Pijn in testikels, pijn in de onderbuik.
- Onregelmatige menstruatie zonder aanwijsbare oorzaak.
- Pijn in de borsten, melkproductie zonder reden.
- Slecht functionerende of geïrriteerde blaas en urine wegen
- Verlies van Libido of sterk verminderd seksueel functioneren
- Maagproblemen, te dunnen ontlasting of verstopping
- Pijn in de borst of ribben
- Kortademigheid, hoesten
- Onregelmatige of trage hartslag, overslaan van hartslagen, met benauwdheid als gevolg
- Ruisend hart of hartklep problemen (te constateren door een arts)
- Pijnlijke en/of gezwollen gewrichten van bijv. knieën, polsen, enkels of ellebogen
- Pijnlijke, stijve nek of rug
- Spierpijn of kramp in spieren
- Trillen of ritmisch aantrekken van spieren in het gezicht of op andere plaatsen.
- Hoofdpijn, vaak gesitueerd bovenin het hoofd
- Problemen in de nek, “piepen” en kraken van het nekgewricht, stijfheid en pijn
- Tintelen, ongevoelige plekken, brandende of stekende pijn, die plotseling kan verspringen naar een andere plek
- Verlamming in het gezicht, vaak aan een zijde problemen met het praten
- Oogproblemen, dubbel zien, moeite met scherp zien, overgevoeligheid voor licht etc.
- Pijn of jeuk in oren, suizen, zoemen of fluiten in de oren, overgevoeligheid voor geluiden
- Toegenomen gevoeligheid voor wagenziekte, hoogtevrees en verminderd evenwichtsgevoel
- Duizeligheid, vaak draaiërig in het hoofd
- Trillen of schokken van ledematen
- Verwardheid, problemen een gedachtespoor vast te houden
- Concentratieproblemen, last met het lezen en begrijpen van tekst
- Vergeetachtigheid slecht korte termijn geheugen
- Problemen met samenhangend spreken moeite met schrijven
- Oriëntatieproblemen, verdwalen, naar een verkeerde plaats gaan om iets te doen
- Sterke Stemningswisselingen, onredelijk reageren op kritiek, depressiviteit, geestelijke instabiliteit

- Slaapproblemen, te weinig slapen of juist veel te lang slapen en vermoeid wakker worden
- Na alcoholgebruik kater s van abnormale afmetingen
- Onverklaard gewichtsverlies of juist toename van gewicht
- Plotseling abnormaal haar verlies

Let op het hebben van een of meer van deze verschijnselen is een aanwijzing maar geen bewijs van lyme-ziekte alleen de beet en de daaropvolgende huiduitslag wijst vrijwel zeker op een besmetting

Veel van de ze symptonen komen namelijk ook bij andere ziektes voor Wie een aantal van deze klachten heeft en de artsen kunnen geen oorzaak vinden dan kunt u het beste bij een arts om u te laten testen op een borrelia besmetting.

Ongeveer 20% procent van de teken heeft de ziekte in zich. En de kans op besmetting is erg klein als de teek er binnen 24 uur wordt verwijderd. Maar voor de zekerheid raden wij u toch aan om na de tekenbeet te blijven controleren op tekenen van de huidslag rond de tekenbeet. Hoe eerder de ziekte ontdekt wordt hoe minder kans dat er is dat u er schadelijke gevolgen aan overhoud

5. Formulieren voor tekenbeten

Als je als leiding op kamp bent en je vind bij 10 verschillende mensen een teek dan is het lastig om bij te houden wie er nou een teek heeft gehad en waar die zat. En de meeste kinderen kunnen dat ook niet onthouden. Daarom is het belangrijk om het op te schrijven. Het makkelijkste is dan om voor ieder kind een volgend formulier te maken en in te vullen die u aan het einde van het kamp mee kunt geven aan de ouders.

Teek formulier

Naam .....

Datum	Plaats waar de teek heeft gezeten

Het is verstandig om bij dit formulier ook wat informatie mee te geven met wat een teek is en waar ze op moeten letten. Het beste is om de ouders een kopie van dit document mee te geven of te zeggen waar ze dat kunnen vinden (bv internet) zo weten ouders waar ze op moeten letten.

Let op het is ook verstandig om ouders waarvan hun kinderen geen teek hebben gehad toch wat informatie mee te geven. Want hoewel er misschien geen teek gevonden is betekent nog niet dat er ook geen teken zitten, er zijn nou eenmaal plekken op het menselijk lichaam waar het niet gepast is om als leiding naar teken te gaan zoeken

6. Disclaimer en bronnenvermelding

6.1 Disclaimer

Dit document bestaat uit informatie die wij van het internet hebben gehaald en hier tot een mooi verhaal hebben gemaakt. Gemengd met wat informatie over teken en het verwijderen ervan die we in de loop van de jaren op hebben gedaan.

Maar wij zijn geen doctoren en wij hebben dus ook geen enkele manier om te controleren of de informatie die wij hebben gevonden juist was/is. Als u met vragen zit of ergens over twijfelt dan raden wij u aan om naar uw huisarts te gaan. Deze kan u verder helpen.

Wij zijn niet aansprakelijk voor enigerlei schade die zich voordoet door gebruik van dit document. We hopen alleen dat u het makkelijk vindt om de informatie zo bij de hand te hebben.

6.2 Bronvermelding

De informatie voor dit document hebben wij vanuit de volgende internetpagina's

<http://www.tweevoeter.nl/teken/>
<http://www.lymepatver.demon.nl/lyme2.htm>

als u nou naar geïnteresseerd bent geraakt over dit onderwerp dan raden wij de volgende sites zeker aan (in aanvulling op die hierboven genoemd)

<http://www.lymevereniging.nl/index.htm>
<http://www.teekcare.nl/>